

A Győri Ítéltábla a dr. ... pártfogó ügyvéd által képviselt **felperesnek** az Országos Bírósági Hivatal által képviselt **alperes** ellen **kártérítés megfizetése** iránt indult perében a Székesfehérvári Törvényszék 2019. február 19-én kelt 17.P.20.043/2019/4. számú ítélete ellen az alperes 7. és 9. sorszám alatt benyújtott fellebbezése, valamint a felperes Pf.9. sorszám alatti csatlakozó fellebbezése folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és a keresetet teljes mértékben elutasítja. Mellőzi az alperest a felperes javára 5.000 (Ötezer) forint perköltség megfizetésére kötelező rendelkezést.

A feljegyzett 180.000 (Egyszáznyolcvanezer) forint kereseti, 24.000 (Huszonnégyezer) forint fellebbezési és 108.000 (Egyszáznyolcezer) forint csatlakozó fellebbezési illetéket az állam viseli.

Köteles a felperes 15 napon belül megfizetni az alperesnek 10.000 (Tízezer) forint másodfokú perköltséget.

A felperes képviseletében eljáró pártfogó ügyvéd munkadíja teljes egészében a felperes terhére esik.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az irányadó tényállás szerint az Ajkai Járásbíróság a tartás elmulasztásának vétsége tárgyában a felperessel szemben indult büntetőügyben a 2015. november 27-i tárgyaláson tanácsváltozásra figyelemmel a korábbi iratokat ismertette, majd az ügyész a vádat az írásbelivel egyezően módosította akként, hogy a vádbeli időszakot 2015 novemberéig meghosszabbította, a 2013. november 20-án benyújtott vádiratban szereplő, összesen 640 000 forint hátralék helyett pedig a vádmódosítás időpontjára a hátralék összege 96 045 forintra csökkent. Ezután a bíróság a felperesnek a büntetőeljárás felfüggesztésére irányuló indítványát, illetve a közvetítői eljárás iránti kérelmét elutasította, aki ezen döntéseket tudomásul vette, ellenük jogorvoslattel nem élt.

A büntetőbíróság nem figyelmeztette a felperest azon lehetőségre, hogy a vád megváltoztatása esetén a bíróság a tárgyalást a terhelt indítványára elnapolhatja, vagy a vád kiterjesztése esetén a bíróság a tárgyalást legalább 8 napra a terhelt indítványára elnapolja.

A bíróság az ezen a napon meghozott 2.B.529/2013/57/II. sz. ítéletével bűnösnek mondta ki tartás elmulasztásának vétségében, és ezért két évre próbára bocsátotta, és elrendelte pártfogó felügyeletét. Külön magatartási szabályként előírta, hogy a tartási kötelezettség teljesítéséről rendszeresen számoljon be a pártfogó felügyelőnek, és azt igazolja; továbbá, ha nincs jövedelme, aktívan működjön együtt a munkaügyi központtal, és jelentkezzen be közfoglalkoztatásra. Az ítélet

megállapította, hogy a felperes 2012. december és 2015. november között összesen 1 620 000 forint gyermektartásdíj megfizetésére lett volna köteles, amiből azonban csak 823 955 forintot teljesített.

A felperes a határozat ellen jogorvoslattal élt, de az elsőfokú ítéletet a alperes neve 3.Bf.73/2016/5. sz. végzésével helybenhagyta.

Ezt követően a felperes felülvizsgálati kérelmet nyújtott be. A Kúria a Bfv.I.1265/2016/7. sz. végzésével az Ajkai Járásbíróság 2.B.529/2013/57/II. és a alperes neve 3.Bf.73/2016/5. sz. végzését hatályában fenntartotta.

A döntés indokolása szerint a Be. 375. § (1) bekezdésében felsorolt ún. relatív eljárási szabálysértések kívül esnek a felülvizsgálati eljárás lefolytatására alapot adó okok körén.

A határozat III/C. pontja szerint azonban megállapítható, hogy az ügyben az Ajkai Járásbíróság több eljárási szabályt is megsértett. Így a Be. 263. § (2) bekezdésében foglaltak ellenére a vádiratot a tárgyalás kitűzéséhez képest több hónappal később kézbesítette a terheltnek, csak az utolsó tárgyaláson határozott a közvetítői eljárás lefolytatására irányuló indítványról, a törvény kötelező rendelkezése ellenére nem függesztette fel az eljárást a tartási kötelezettség teljesítése érdekében, holott arra reális lehetőség lett volna; nem figyelmeztette a terheltet a Be. 48. § (2) és (3) bekezdésében foglalt védőkirendelési okokra. Nem tűnt ki a tárgyalási jegyzőkönyvből az sem, hogy a bíróság figyelmeztette volna a terheltet a Be. 310. § (2) és (3) bekezdésében foglalt azon lehetőségre, hogy a vád megváltoztatása esetén a bíróság a tárgyalást a terhelt indítványára elnapolhatja vagy a vád kiterjesztése esetén a terhelt indítványára elnapolja. A figyelmeztetés elmaradása objektíve lehetetlenné tette a terhelt számára, hogy megkísérelje a Btk. 212. § (3) bekezdésének első fordulata szerinti büntethetőséget megszüntető ok teljesítését.

A felperes a Győri Törvényszék előtt a P.20.814/2014. szám alatt folyamatban volt perben a alperes neve ellen bírósági jogkörben okozott kár, illetve sérelemdíj megfizetése iránt érvényesített igényt, keresetét a vádirat késedelmes kézbesítésére, továbbá arra alapította, hogy az eljáró bírák nem jelentettek be elfogultságot a büntetőügyben, holott ezt a polgári perben megtették, illetőleg hogy a benyújtott panaszát nem megfelelően bírálták el. A keresetet a törvényszék elutasította. A Győri Ítéltábla a Pf.I.20.196/2015/4/I. sz. ítéletével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

2016. augusztus 10-én egy újságíró az Ajkai Járásbíróság elnökétől kért tájékoztatást a 2.B.529/2013/57/II. sz. ítéletre vonatkozóan. A alperes neve sajtótitkára 2016. augusztus 29-i válaszában közölte az elsőfokú ítélet rendelkező részének és tényállásának, a másodfokú bíróság által megállapított pontosított tényállásnak és döntésnek a lényegét.

A felperes a Győri Törvényszék előtt a P.20.709/2016. szám alatt folyamatban volt perben a alperes neve ellen érvényesített igényt személyhez fűződő joga megsértésének megállapítása iránt ezen tájékoztatással kapcsolatosan. A felperes annak a megállapítását kérte, hogy az elsőfokú büntetőbírósági ítélet kiadásával, valamint azzal, hogy az újságíróval a sajtótitkár ismertette a tartás elmulasztása miatt indult eljárás lényegét, megsértette a személyes adatokhoz fűződő jogát.

A törvényszék a keresetet elutasította. A Győri Ítéltábla Pf.II.20.066/2017/5/I. sz. határozatával az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság az alperest 3 millió forint közigazgatási jogkörben okozott nem vagyoni kár és annak 2016. május 19-től számított törvényes mértékű kamata megfizetésére kötelezze, mivel sérült a tisztességes eljáráshoz fűződő alapjoga, valamint azon keresztül a cselekvési szabadsága, a szabad védekezéshez való joga, a hatékony jogorvoslathoz való joga és az emberi méltósága.

Azzal érvelt, hogy bár a Kúria a felülvizsgálati kérelmének elbírálása során a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta, mégis végzésében több szabálysértést állapított meg. Így az Ajkai Járásbíróság megsértette a Be. 263. § (2) bekezdésében foglalt szabályt a vádirat késedelmes kézbesítésével, csak az utolsó tárgyaláson határozott a közvetítői eljárás lefolytatására irányuló indítványról, illetve kötelező törvényi rendelkezés ellenére nem függesztette fel az eljárást a Be. 266. § (8) bekezdése alapján, és nem figyelmeztette őt mint terheltet a Be. 48. § (2) és (3) bekezdésében foglalt védőkirendelési okokra. Hivatkozott a felperes a kúriai határozat nyomán arra is, hogy az Ajkai Járásbíróság tárgyalási jegyzőkönyvéből nem tűnt ki, hogy a bíróság figyelmeztette volna őt a Be. 310. § (2) és (3) bekezdésében foglalt azon lehetőségre, hogy a vád megváltoztatása esetén a bíróság a tárgyalást a terhelt indítványára elnapolhatja. A figyelmeztetés elmaradása objektíve lehetetlenné tette számára, hogy megkísérelje a Bt. 212. § (3) bekezdésének első fordulata szerinti büntethetőséget megszüntető ok teljesítését. A felperesi kereset szerint ezen szabálysértések súlya összességében jelentős volt. Ennek pedig az lett a következménye, hogy az alperes jogsértő magatartása okán jogerősen bűnösnek mondták ki és intézkedést alkalmaztak vele szemben, így sérült az emberi méltósága.

Köztudomású tényként kérte értékelni azt, hogy ha egy szülőt elítélnék tartásdíj nem fizetése miatt, abban az esetben az a szülői minőségét negatívan érinti úgy társadalmi, mint családi szempontból. Ezzel összefüggésben a médiában őt lejárató cikkek jelentek meg.

A felperes azzal is érvelt, hogy a személyiségi jog sérelme közvetve is megvalósulhat akként, hogy az alperes a tisztességes eljárásra vonatkozó szabályokat sértette meg, és annak eredményeképpen született a személyiségét közvetlenül hátrányosan érintő döntés. Kiemelte továbbá, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezésében megjelölt egyes eljárási szabálysértéseket nem bírálta el, holott, ha ezt megteszi, akkor módjában állt volna az elsőfokú határozatot hatályon kívül helyezni. Ekkor számára az új eljárásban még mindig lehetősége adódott volna a büntethetőséget megszüntető ok kifejtésére.

Annak megállapítását is kérte, hogy az alperes azzal, hogy az újságírónak azt nyilatkozta, miszerint őt elítélték tartásdíj nem fizetése miatt, de elhallgatta, hogy nem biztosították a büntethetőségét kizáró körülményeket, megsértette a jó hírnévhez fűződő jogát, mert a valóságot hamis színben tüntette fel. Kérte, hogy a bíróság az alperest bocsánatkérésre kötelezze, és arra, hogy korrigálja a sajtó felé a mulasztását.

Az alperes a kereset teljes elutasítását kérte.

Hangsúlyozta, hogy a személyiségi jog megsértése esetében kerülhet sor sérelemdíj-fizetési kötelezettség megállapítására. A tisztességes eljáráshoz fűződő jog nem minősül személyhez fűződő jognak. A személyiségi jogok a jogosult személyiségének lényegi vonásaihoz kötődnek. A személyiségi jogok anyajoga az emberi méltóság, valamennyi személyiségi jog erre vezethető vissza. Az eljárási szabálysértés minden esetben csak kapcsolódó jellegű.

Az alperes álláspontja szerint az eljárási szabálysértések nem voltak olyan súlyúak, amelyek az ítélet hatályon kívül helyezésére adtak volna okot. A szabálysértés személyiségi jog sérelmével nem járt. A felperes még csak tényállítást sem tett arra vonatkozóan, hogy a szabályszegésre kifejezetten személyére tekintettel került volna sor.

Hivatkozott továbbá arra is, hogy a járásbíróság a 2015. november 27-i tárgyaláson a felperesnek az eljárás felfüggesztésére vonatkozó kérelmét elutasította, amely határozata megfellebbezhető volt, de a felperes a jogorvoslati jogát nem merítette ki, holott az a Ptk. 2:52. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Ptk. 6:548. §-a értelmében a felelősség megállapításának különös feltétele.

Az alperes a személyhez fűződő jog megsértésének megállapítására irányuló kereseti kérelmet is megalapozatlannak találta. E körben hivatkozott arra, hogy az alperes részéről a tájékoztatás a média felé a büntetőügy adataira vonatkozott. Nem került sor az első- és a másodfokú határozatok

kiadására. Az alperes nem értékelte és nem is értékelhette az ítéleteket, azok rendelkezéseit, ténymegállapításait, az eljárás menetét és szabályosságát. Ez az ügyben eljáró fellebbviteli vagy felülvizsgálati bíróság feladata. Kiemelte, hogy a tájékoztatásra 2016 augusztusában került sor, míg a Kúria a döntését 2017. március 6-án hozta meg. Így nyilvánvaló, hogy annak tartalma nem képezhette a sajtó tájékoztatásának tárgyát.

Az alperes szerint, amennyiben a felperes úgy ítéli meg, hogy a szülői minőségét negatívan értékelték, az nem a bíróság döntésével, tevékenységével, hanem azzal van összefüggésben, hogy tartásdíjfizetési kötelezettségének teljes mértékben nem tett eleget.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 300 000 forintot és ennek 2016. május 9. napjától a kifizetésig járó törvényes mértékű kamatát, azaz a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot, valamint 5000 forint perköltséget.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Megállapította, hogy az eljárási illetéket az állam viseli.

Határozata indokolásában kiemelte, hogy a következetes bírósági gyakorlat szerint a kirívóan súlyos jogalkalmazási, jogértelmezési hiba az, ami megalapozhatja a bírósági jogkörben okozott kár megítélését.

A Kúria határozatában megjelölt jogszabálysértések azt a súlyosságot nem érték el, hogy a felülvizsgálati eljárásban alapul szolgálhassanak a határozat hatályon kívül helyezésére, ez azonban nem jelenti azt, hogy az alperes eljárása nem volt jogellenes, és azt sem, hogy nem volt kirívóan súlyos jogalkalmazási hiba. A Be. 310. § (2) és (3) bekezdésére való figyelmeztetés elmaradása az utolsó tárgyaláson egyértelműen annak számít, hiszen a Be. e vonatkozásban teljesen világos, egyértelmű, mérlegelést, értelmezést nem igénylő szabályokat tartalmaz.

Mindezeknek az lett a következménye, hogy a felperest tartásdíjfizetés elmulasztásának bűncselekménye miatt elítélték. Az elsőfokú bíróság egyetértett azzal a felperesi érveléssel, hogy ezzel az emberi méltósága sérült, büntetett előéletű lett. Egyetértett a kereset azon előadásával is, hogy a megfelelő figyelmeztetés esetén reális lehetőség lett volna a hátralék kiegyenlítésére, ami nem érte el a 100 000 forintot. Az elsőfokú bíróság szerint ez az összeg 2015-ben sem tekinthető olyan magas összegnek, amit 8 nap alatt ne lehetett volna teljesíteni az eljárás megszüntetése érdekében. Ezért ez külön bizonyítást jelen perben nem igényelt.

A törvényszék a kötelező tárgyalás felfüggesztésére való kereseti hivatkozást nem ítélte alaposnak. A Be. szerint akkor kell az eljárást felfüggeszteni, ha attól várható a hátralék teljesítése. Ugyanakkor a felperes (vádolt) személyes nyilatkozata alapján, jövedelem hiányában, erre reális esély nem volt. A Be. 266. § (8) bekezdésének szabálya azonban csak az első tárgyalásra irányadó. Így az elsőfokú bíróság megítélése szerint ekörben kirívó jogszabálysértés nem valósult meg, mert a bíróság döntése mérlegeléstől függött.

Utalt arra az elsőfokú bíróság, hogy a felperes a büntetőügyben tartott utolsó elsőfokú tárgyaláson az eljárás felfüggesztését a folyamatban lévő polgári perek miatt kérte. Ezt a kérelmét utasították el, amit tudomásul vett. Ennek azonban jelen perben nincs jogi jelentősége.

A törvényszék a felperes által előterjesztett 3 millió forintos igényt eltúlzottnak tartotta. Arányosnak és elégségesnek a 300 000 forintot ítélte, különösen értékelve, hogy a felperes a büntetőeljárás során megvalósult bírósági eljárástól függetlenül, önként a hátralékot kiegyenlíthette volna, hiszen a büntetőügyben az első és utolsó tárgyalás között több mint egy év telt el.

A sajtót a jogerős ítéletekről tájékoztató alperesi magatartásra alapított - jó hírnévhez fűződő személyiségi jog megsértésének megállapítására irányuló - kereseti igényt az elsőfokú bíróság teljes mértékben alaptalannak tartotta, Kifejtette, hogy a 2016 augusztusában adott sajtótájékoztatás alkalmával az alperesnek nem állt módjában tájékoztatást adni a Kúria 2017. márciusi határozatában megállapítottokról. Az alperes nem értékelte és nem is értékelhette az ítéletet. A Ptk. 2:45. § (2) bekezdése szerint a jó hírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő valótlan tényt állít vagy híresztel, vagy valós tényt hamis színben tüntet fel. Ezen tényállási elemek egyike sem valósult meg a 2016. évi augusztusi sajtótájékoztatás alkalmával.

Az alperes fellebbezésében az ítélet megváltoztatását, a kereset teljes elutasítását, valamint az alperest a perköltség megfizetésére kötelező rendelkezés mellőzését kérte.

A Ptk. 6: 548. § (1) bekezdésére hivatkozással kiemelte, hogy a felperes a büntetőeljárásban nem merítette ki a jogorvoslati jogát, amikor a Be. 310. § (2) és (3) bekezdésére vonatkozó figyelmeztetés elmaradására fellebbezésében nem hivatkozott.

Kifejtette, hogy a felperesnek sem a teljesítőképessége, sem a teljesítőkészsége nem állt fenn a tartásdíj hátralékot illetően, mindez pedig a fizetést kizárta. Erre vezethető vissza, hogy az elsőfokú eljárás során nem egyenlítette ki a gyermektartásdíj-hátralékot, nincs tehát okozati összefüggés a Kúria által megállapított eljárási szabálysértés és a felperes büntetőjogi felelősségének a megállapítása között.

Utalt a Pp. 4. § (2) bekezdésére, melynek értelmében a polgári perben eljáró bíróság sem jogosult annak megállapítására, hogy tévesen került sor a felperes büntetőjogi felelősségének megállapítására.

Az elsőfokú eljárásban előadottakat fenntartva hangsúlyozta, hogy az eljárási szabálysértések önmagukban személyiségi jogvédelmet nem alapoznak meg. Sem közvetlenül, sem közvetetten nem tekinthetők a felperes személye elleni támadásnak, a felperes nem állította és nem is bizonyította, hogy az alperes a személyének lényegét alkotó ismérvekre tekintettel nem tartotta be az eljárási szabályokat. Tévedett tehát a törvényszék annak megállapításával, hogy az eljárási szabálysértéssel összefüggésben a felperesnek sérült az emberi méltósága.

Az alperes álláspontja szerint a büntető tárgyalás elhalasztásának lehetőségére irányuló figyelmeztetés elmulasztását a törvényszék alaptalanul minősítette kirívóan súlyos, az alperes felelősségét megalapozó jogsértésnek. A Be. 310. § (2) és (3) bekezdésének célja annak biztosítása, hogy a vádlott a megváltoztatott vagy kiterjesztett vádra vonatkozóan a védekezését módosíthassa, álláspontját kialakíthassa. A perbeli esetben az ügyészség kizárólag az elkövetés időtartamát terjesztette ki a vádirat előterjesztését követő további hónapokra, melyekben a felperes változatlanul nem fizette meg a tartásdíjat. Erre tekintettel a tárgyalás elmulasztásának mellőzése nem minősül súlyos eljárási szabálysértésnek.

Az alperes hangsúlyozta, hogy a felperes a tartásdíj hátralékot bármikor megfizethette volna, a büntetőeljárás irataiból egyértelműen megállapítható, hogy tisztában volt azzal, hogy a tartásdíj kiegyenlítése az eljárás megszüntetését eredményezné. Utalt a felperesnek a büntetőeljárás során az Ajkai Járási Ügyészséghez intézett (2014. január 15-i keltezésű) kérelmére, valamint az Ajkai Járásbírósághoz benyújtott (2014. augusztus 11-i keltezésű) panaszára.

Az alperes továbbra is vitatta, hogy a felperesnek szándéka lett volna 8 napon belül teljesíteni a hátralékát. Az elsőfokú ítélet kihirdetését megelőző tárgyalás jegyzőkönyvében rögzített felperesi nyilatkozat olyan jövedelmi helyzetről árulkodik, amely alapján megállapítható, hogy nem képes a teljesítésre. A felperes kizárólag a Kúria végzésében kifejtettek ismeretében állította, hogy képes lett volna 8 napon belül a hátralékot kiegyenlíteni. A hosszú büntetőeljárás során ezen kötelezettségét nem teljesítette, mindvégig önhibájának hiányára, szorult anyagi helyzetére hivatkozott.

Megállapítható tehát, hogy nem az alperes esetleges eljárási szabálysértése, hanem a felperes mulasztása, a tartásdíj-fizetési kötelezettség nem teljesítése eredményezte a felperes büntetőjogi felelősségének a megállapítását.

Azon túl, hogy az alperes megítélése szerint személyiségi jogsértésre nem került sor, hangsúlyozta azt is, hogy sérelemdíj a személyiségi jogsértés megállapíthatósága esetén sem illeti meg a felperest. Önmagában a személyiségi jogsértés ténye nem von maga után sérelemdíj megfizetése iránti kötelezettséget. A felperest nem érte olyan immateriális sérelem, kompenzálandó hátrány, amely sérelemdíj megítélésére adna alapot. A jogellenesség megállapíthatósága esetén is bizonyításra szorult volna a felperes részéről, hogy milyen típusú hátrányok érték, illetve ezek okozati összefüggésben állnak az alperesi jogellenességgel. A felperes konkrétan nem jelölte meg, hogy az állított jogsértéssel okozati összefüggésben milyen hátrányok érték, sérelemdíj alapjául szolgáló hátrányt egyáltalán nem bizonyított.

A törvényszék a Pp. 221. § (1) bekezdésében írt indokolási kötelezettségét is megsértette, ítéletében nem adta indokát, hogy miben áll az a hátrány, amely a sérelemdíj iránti igényt megalapozza, illetve a sérelemdíj összegének meghatározásakor mely tényeket, körülményeket vette figyelembe.

Az alperesi fellebbezés szerint nem volt helye a perbeli esetben a Pp. 81. § (2) bekezdése alkalmazásának. A felperes követelése nyilvánvalóan eltúlzottnak minősül, hiszen csak tíz százalékos mértékben ítélte megalapozottnak a követelését a törvényszék.

A felperes csatlakozó fellebbezésében az ítélet részbeni megváltoztatását, az alperes által fizetendő sérelemdíj kereset szerinti összegre való felemelését, továbbá a jogsértés rendelkező részben való megállapítását kérte.

Hangsúlyozta, hogy az Ajkai Járásbíróság részéről a mentő körülmények elhallgatásával súlyos jogsérelem érte. A járásbíróság sem a mentő körülményeket nem biztosította, sem a sértetti érdekeket nem tartotta szem előtt.

Az alperesnek a másodfokú eljárásban hatályon kívül kellett volna helyeznie az elsőfokú ítéletet.

A felperes nem védővel járt el, így a bíróságnak hivatalból kellett volna gondoskodnia arról, hogy a büntetőeljárásban a felperest megillető vádlotti jogok érvényesüljenek, tiszteletben legyen tartva.

Utalt az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésére, a II. cikkére, XXIV. cikk (1) és (2) bekezdésére, a XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdésére, valamint a 28. cikkben foglaltakra.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytállóan fejtette ki indokolásában, hogy a felperesnek az alperes eljárása miatt sérült az emberi méltósága.

A 14/2014 (05.07.) AB határozatra utalással kiemelte, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog abszolút jog, amellyel szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye.

A tisztességes eljárásnak az Alkotmánybíróság döntései értelmében általánosan és nemvitatottan elismert eleme a fegyverek egyenlősége.

A konkrét ügyekben az anyagi- vagy eljárásjogi szempontból fontos kérdések tekintetében az információk visszatartása vagy elfogadása a védelem előtt, sérti a tisztességes eljárás követelményét.

A Kúria megállapításaira is figyelemmel a mentő körülmények elhallgatása miatt sérült a felperes tisztességes eljáráshoz való joga, és mivel elítélték, sérült az emberi méltósága, büntetett előéletű lett, holott az alperesi eljárási szabálysértés nélkül ez nem alakult volna így.

Az alperes csatlakozó fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet keresetet részben elutasító rendelkezésének helybenhagyását, továbbá a felperes - 10.000 Ft utazási költségből álló - másodfokú perköltség megfizetésére kötelezését kérte.

Az elsőfokú eljárás során előadottakat fenntartotta. Hangsúlyozta, hogy az alperes marasztalásának a már kifejtettek szerint valamennyi eleme hiányzik.

Kiemelte, hogy a felperes a jogorvoslati jogát nem merítette ki, a Be. 310. § (2) és (3) bekezdésére vonatkozó figyelmeztetés elmaradása miatt fellebbezést nem terjesztett elő. A Be. 348. §-a alapján ugyan a másodfokú bíróság az eljárás egészét hivatalból felülvizsgálja, azonban ezen körülmény mellett is megállapítható, hogy a felperes nem vette igénybe a kártérítési felelősség megállapításának előfeltételét képező rendes jogorvoslatot.

A felperes ugyan hivatkozik bizonyítékok, adatok, tények és információk visszatartására, csatlakozó fellebbezéséből azonban nem állapítható meg, hogy e körben mire kíván utalni.

Az alperes a másodfokú eljárásban megtartott tárgyaláson arra is hivatkozott, hogy a felperes csatlakozó fellebbezése elkésett.

Az alperes fellebbezése alapos, míg a felperes csatlakozó fellebbezése az alábbiak szerint megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság az ügy eldöntéséhez szükséges bizonyítást lefolytatta, a beszerzett peradatok okszerű mérlegelésével helyes tényállást állapított meg, az abból levont jogi következtetése azonban részben téves, az ítéletábra a keresetnek részben helyt adó döntéssel és annak indokaival az alábbiak szerint nem értett egyet.

A felperes keresetében részben a vele szemben folyamatban volt büntetőeljárás során az alperes által tanúsított eljárásjogi szabálysértésekre hivatkozással - személyiségi jogsértésre alapítva - sérelemdíj iránti igényt érvényesített (I. sz. kereseti kérelem), másrészt a büntető eljárásban született jogerős ítéletekkel kapcsolatosan az alperes által a sajtónak adott tájékoztatásra hivatkozással kérte a jó hírnévhez fűződő személyiségi joga megsértésének megállapítását és az alperes sérelemdíj megfizetésére való kötelezését (II. sz. kereseti kérelem).

Az I. sz. kereseti kérelmét arra alapította, hogy az alperes a büntetőeljárás során az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőzően az eljárási szabályok megsértésével mellőzte az eljárás felfüggesztését, illetve a felperes arra irányuló tájékoztatását, hogy vádmódosítás esetén a tárgyalás elnapolását kérheti. Ezek a Kúria által megállapított eljárásjogi szabálysértések idézték elő, hogy a vád tárgyává tett bűncselekmény tekintetében a bűnösséget megállapító határozat meghozatalára került sor.

Az ítéletábra mindenekelőtt rámutat arra, hogy valamely eljárási szabálysértés - illetve a felperes által csatlakozó fellebbezésében hivatkozott tisztességes eljáráshoz való jog megsértése - önmagában személyiségi jogsértésnek nem minősül. Az eljárás keretein belül maradó eljárási szabálysértések esetén a felet általában ügyfélként, azaz eljárási jogaiban és nem a személyiségi jogi sérelem megállapítására is alapot adó jelleggel, a személye ellen irányuló, közvetlen támadás formájában éri sérelem, tehát az eljárási szabálysértések háttérben nem a fél személyiségének lényegét alkotó ismérvek állnak. (EBH.2007.1598, BH.2008.12., Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.20.106/2009/4., Fővárosi Ítéletábra 9.Pf.21.062/2005/5., Fővárosi Ítéletábra 17.Pf.20.484/2013/6., Győri Ítéletábra Pf.V.20.010/2013/6.).

Az eljárásjogi szabálysértések, illetőleg a büntetőeljárásban a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme csak kapcsolódó jellegű, a személyiségi jogokat is sértő tényállás megvalósulta esetén jár együtt a személyiségi jogok sérelmével, s csak ilyen esetben van lehetőség személyiségvédelmi szankció alkalmazására.

Ilyen esetben a fél - egyéb feltételek teljesülése mellett - a Ptk. 2:52. § alapján érvényesíthet sérelemdíj iránti igényt, de a 2:52. § (2) bekezdésére figyelemmel 6:548.§ rendelkezései is megfelelően irányadóak.

A felperes a büntetőeljárás során nem a gyermektartásdíj hátralék kielégítésének lehetővé tétele érdekében, hanem más indokra hivatkozással kérte az eljárás felfüggesztését, ezen kérelmének az elsőfokú bíróság nem adott helyt, a felfüggesztés iránti kérelmet elutasító végzés fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett. A felperes maga sem azt rótta az alperes terhére, hogy az általa a büntetőeljárás során előterjesztett indokokból az elsőfokú bíróság elmulasztotta az eljárás felfüggesztését és emiatt a döntése megalapozatlan lenne, így az ezen végzéshez fűződő jogorvoslati jog gyakorlásának elmulasztása nem képezi a felperes igényérvényesítésének akadályát.

A felperes a sérelemdíj iránti igényét megalapozó alperesi eljárási szabálysértést, jogellenes magatartást e körben abban jelölte meg, hogy a Be. 266. § (8) bekezdésének alkalmazását mulasztotta el az alperes azzal, hogy a büntetőeljárást nem függesztette fel. Ezzel kapcsolatosan helytállóan hivatkozott a törvényszék az elsőfokú ítéletében arra, hogy az idézett jogszabályi rendelkezés alkalmazása során az eljárás felfüggesztésére a büntetőeljárásban eljáró bíróság mérlegelően alapuló döntésének eredményeként kerülhet sor, ugyanakkor a felperes, mint vádlott jövedelmi és vagyoni viszonyai tekintetében tett nyilatkozataira figyelemmel a ...i Járásbíróság terhére az eljárás ez okból való felfüggesztésének mellőzése körében kirívóan súlyos - ekként felróhatóan minősíthető - jogalkalmazói tévedés nem állapítható meg. Erre tekintettel ezen alperesi magatartás a sérelemdíj iránti felelősség megalapozására sem alkalmas.

A büntetőeljárásban eljáró elsőfokú bíróság nem vitatottan elmulasztotta a felperes, mint vádlott tájékoztatását a tárgyalás Be. 310. § (2) és (3) bekezdése szerinti elnapolásának lehetőségéről, holott a Be. 43. § (2) bekezdés f) pontja, illetőleg a 62. § alapján a bíróságot erre irányuló tájékoztatási kötelezettség terhelte.

Az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a sérelemdíj iránti igény érvényesítését ebben a körben a jogorvoslati jog felperes általi gyakorlásának elmulasztása kizárja. Egyrészt a felperes az ítélettel szemben fellebbezést nyújtott be, a büntetőeljárásban pedig a másodfokú bíróság az eljárás szabályszerűségét hivatalból vizsgálta, másrészt a Kúria határozatából megállapítható, hogy a hivatkozott eljárási szabálysértés nem olyan súlyú, amely az ítélet hatályon kívül helyezését megalapozhatná, így a felperes terhére ezen körülményekre tekintettel nem állapítható meg, hogy a sérelem elhárítására alkalmas jogorvoslatot elmulasztotta volna.

Az elsőfokú bíróság a felperes által kifogásolt magatartásával a jogszabálynak a mérlegelést nem igénylő alkalmazását mulasztotta el, a jogellenes felróható magatartása az alábbiakra figyelemmel azonban nem ad alapot a felperes sérelemdíj iránti igényének érvényesítésére. Megállapítható ugyanis, hogy a felperes által a személyiségi jogsértés - emberi méltóságának megsértése - alapjául megjelölt körülmény, a büntetőeljárásban való elítélése a tájékoztatás elmulasztásával anyagi jogilag relevánsnak minősíthető okozati összefüggésben az alábbiakra figyelemmel nem áll. A felperes a Btk. 212. § (1) bekezdése szerinti büntethetőséget megszüntető okról - azaz arról, hogy amennyiben a tartásdíj fizetési kötelezettségének az elsőfokú ítélet meghozataláig eleget tesz, úgy nem büntethető - már a büntetőeljárás bírósági szakaszának megindulását megelőzően tudomással bírt, hiszen az ügyészséghez írt, 2014. január 15-én kelt kérelmében (B 529/2013/2. sz. irat), valamint a 2014. augusztus 11-én kelt és bírósághoz megküldött panaszában ((B 529/2013/4. sz. irat) éppen ezen körülményre hivatkozással sérelmezi a büntetőeljárás megszüntetésének elmaradását. Ugyanakkor a felperes a büntető eljárás során vádlottként tett nyilatkozataiban 2014. szeptember 26-tól kezdődően (9. jegyzőkönyv, 28. jegyzőkönyv, 57. jegyzőkönyv) a tartásdíj-fizetés iránti kötelezettség elmulasztásának okát a saját jövedelmi és vagyoni viszonyaiban jelölte meg, hivatkozva arra, hogy munkaviszonya nincs, jövedelme nincs, vagyona nincs, csupán 22.800 Ft összegű foglalkozást helyettesítő támogatásban részesül, így kötelezettségének eleget tenni nem tud. A jövedelmével kapcsolatosan előadott körülményeket támasztja alá a ...i Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzőjének, továbbá a ... Megyei Kormányhivatal ...i Járási Hivatalának büntető eljárás során beszerzett igazolása is (29/1. sz. irat, a 30/1. sz. irat, 54/1. sz. irat). A felperes tehát nem azért

nem teljesítette a büntetőeljárás során az elsőfokú ítélet meghozataláig a tartásdíj-fizetési kötelezettségét, mert nem kapott tájékoztatást az ezzel kapcsolatos büntethetőséget megszüntető okról, illetve a tárgyalás elnapolásának lehetőségéről, az elítélésére, ekként a személyiségét ennek következtében ért hátrányra tehát nem az alperes eljárásjogi szabálysértésével okozati összefüggésben került sor.

A perbeli esetben a kifejtettekre tekintettel a sérelemdíj alkalmazását kizárja, hogy a felperes által hivatkozott jogsértéssel okozati összefüggésben nem állapítható meg a felperes személyiségi jogainak sérelme.

A II. sz. kereseti kérelem körében az ítéletábra az elsőfokú bíróság döntésével és annak indokaival maradéktalanul egyetértett, az alperes 2016 augusztusában a jogerős ítélet lényeges tartalmáról tényszerűen tájékoztatta a sajtót, a tájékoztatás alkalmával az alperes nem értékelhette, nem minősíthette a büntetőeljárás menetét és az abban meghozott döntések tartalmát, a Kúria később - 2017. márciusában - meghozott határozatában megállapítottokról pedig nyilvánvalóan nem is állt módjában tájékoztatást adni. Erre tekintettel alaptalanul hivatkozott a felperes e körben a jó hírnévhez fűződő személyiségi jogának megsértésére, hiszen a Ptk. 2:45. § (2) bekezdése szerinti tényállási elemek nem valósultak meg.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra - egyetértve az alperesi fellebbezéssel - megállapította, hogy a felperesi személyhez fűződő jog megsértésének megállapítására, sérelemdíj megfizetésére, illetve egyéb jogkövetkezmények alkalmazására irányuló keresetének jogalapja, a személyhez fűződő jog megsértésének megállapíthatósága hiányzik, a felperes keresete teljes egészében alaptalan, ennél fogva nem alapos a felperes - az alperes álláspontjával szemben határidőben előterjesztett, azonban érdemi elbírálásra a későbbi hiánypótlás folytán alkalmassá váló - csatlakozó fellebbezése sem.

Minderre figyelemmel az ítéletábra a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, a keresetet teljes egészében elutasította, a perköltség viseléséről pedig - figyelemmel arra, hogy a felperes mind az első, mind a másodfokú eljárásban teljes egészében pervesztesnek minősül - a Pp. 78. § (1) alapján rendelkezett. Ennek során mellőzte az alperest a felperes javára elsőfokú perköltség megfizetésére kötelező rendelkezést, a felperest pedig az alperes képviselőjének a másodfokú eljárás során megtartott tárgyaláson való megjelenésével felmerülő útiköltség, mint másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte.

A felperes személyes költségmentességére tekintettel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján a feljegyzett eljárási illetéket az állam viseli.

A pártfogó ügyvéd díjának viselésével kapcsolatos ítéleti rendelkezés a Pp. 87. § (2) bekezdésében alapszik.

Győr, 2019. július 4.

Dr. Lezsák József sk.
a tanács elnöke

Dr. Maurer Ádám sk.
előadó bíró

Dr. Mészáros Zsolt sk.
bíró